

SZIKSZÓI VÁROSI ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

SZAKMAI PROGRAM

2017

TARTALOMJEGYZÉK

1. INTÉZMÉNYÜNK ADATAI	3. OLDAL
2. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI	3. OLDAL
2.1. FÖLDRAJZI, GAZDASÁGI JELLEMZŐK	3. OLDAL
2.2. A CSALÁDOK JELLEMZŐ KÖRÜLMÉNYEI	4. OLDAL
3. SZOLGÁLTATÁSUNK CÉLJA, FELADATAI, ALAPELVEI	5. OLDAL
3.1 BÖLCSŐDÉNK SZEMÉLYI FELTÉTELEI	5. OLDAL
3.2 TÁRGYI FELTÉTELEK	6. OLDAL
3.3 A BÖLCSŐDEI NEVELÉS, GONDOZÁS CÉLJA	7. OLDAL
3.4 A BÖLCSŐDEI NEVELÉS, GONDOZÁS FELADATAI	8. OLDAL
3.4.1 A CSALÁDOK TÁMOGATÁSA, ANNAK ERŐSSÉGEIRE ÉPÍTVE , A SZÜLŐI KOMPETENCIA FEJLESZTÉSE	8. OLDAL
3.4.2 EGÉSZSÉGVÉDELEM, AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD MEGALAPOZÁSA	8. OLDAL
3.4.3 AZ ÉRZELMI FEJLŐDÉS ÉS A TÁRSAS KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE	9. OLDAL
3.4.4 A MEGISMERÉSI FOLYAMATOK FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE	10. OLDAL
3.5 A BÖLCSŐDEI NEVELÉS, GONDOZÁS ALAPELVEI	10. OLDAL
3.5.1 A CSALÁD RENDSZERSZEMLÉLETŰ MEGKÖZELÍTÉSE	10. OLDAL
3.5.2 A KORAGYERMEKKORI INTERVENCIÓS SZEMLÉLET BEFOGADÁSA	10. OLDAL
3.5.3 A CSALÁDI NEVELÉS ELSŐDLEGESSÉGÉNEK TISZTELETE	10. OLDAL
3.5.4 A KISGYERMEKI SZEMÉLYISÉG TISZTELETÉNEK ELVE	11. OLDAL
3.5.5 A KISGYERMEKNEVELŐ SZEMÉLYISÉGÉNEK MEGHATÁROZÓ SZEREPE	11. OLDAL
3.5.6 AZ EGYÉNI BÁNÁSMÓD ELVE	11. OLDAL
3.5.7 A BIZTONSÁG ÉS A STABILITÁS ELVE	12. OLDAL
3.5.8 A GYERMEK KOMPETENCIA KÉSZTETÉSÉNEK TÁMOGATÁSA	12. OLDAL
3.5.9 FOKOZATOSSÁG MEGVALÓSÍTÁSA	12. OLDAL
3.5.10 GONDOZÁSI HELYZETEK KIEMELT JELENTŐSÉGE	12. OLDAL
4. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI	12. OLDAL
4.1 TANULÁS	13. OLDAL
4.2 GONDOZÁS	13. OLDAL
4.3 JÁTÉK	13. OLDAL
4.4 MOZGÁS	14. OLDAL
4.5 MONDÓKA, ÉNEK	14. OLDAL
4.6 VERS, MESE	15. OLDAL
4.7 ALKOTÓ TEVÉKENYSÉGEK	15. OLDAL
4.8 EGYÉB TEVÉKENYSÉGEK	16. OLDAL
5. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK FELTÉTELEI	16. OLDAL
5.1 „SAJÁT KISGYERMEKNEVELŐ” RENEDSZER	16. OLDAL
5.2 GYERMEKCSOPORTOK SZERVEZÉSE	17. OLDAL
5.3 NAPIREND	17. OLDAL
6. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAKMÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI	18. OLDAL
6.1 A CSALÁDLÁTOGATÁS	18. OLDAL
6.2 BESZOKTATÁS	18. OLDAL

6.3 NAPI KAPCSOLATTARTÁS	18. OLDAL
6.4 EGYÉNI BESZÉLGETÉS	18. OLDAL
6.5 SZÜLŐCSOPORTOS BESZÉLGETÉSEK	19. OLDAL
6.6 SZÜLŐÉRTEKEZLET	19. OLDAL
6.7 INDIRECT KAPCSOLATARTÁSI FORMÁK	19. OLDAL
7. A BÖLCSŐDE KAPCSOLATRENDSZERE	19. OLDAL
7.1. BÖLCSÖDÉNK KAPCSOLATA A BÖLCSŐDEI HÁLÓZATON BELÜL	19. OLDAL
7.2 A BÖLCSŐDE ÉS AZ ÓVODAI INTÉZMÉNYEGYSÉG KAPCSOLATA	19. OLDAL
7.3 EGYÉB KAPCSOLATOK	20. OLDAL
8. ALPELLÁTÁSON TÚLI, A CSALÁDI NEVELÉST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSAINK	20. OLDAL
8.1. IDŐSZAKOS GYERMEKFELÜGYELET	20. OLDAL
8.2 TANÁCSADÁS	20. OLDAL
9. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK GONDOZÁSA	21. OLDAL
10. GYERMEKEKRŐL VEZETETT DOKUMENTÁCIÓ	21. OLDAL
10.1 GYERMEKEGÉSZSÉGÜGYI TÖRZSLAP	21. OLDAL
10.2 FEJLŐDÉSI LAP	21. OLDAL
10.3 ÜZENŐFÜZET	21. OLDAL
10.4 CSOPORTNAPLÓ	22. OLDAL
10.5 NAPI JELENTÉS	22. OLDAL
11. ELLÁTÁSUNK IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA	22. OLDAL
11.1 A SZÜLŐK TÁJÉKOZTATÁSÁNAK FORMÁI	22. OLDAL
11.2 A FELVÉTEL RENDJE	22. OLDAL
12. ÉRDEKVÉDELEM	23. OLDAL
12.1 A SZÜLŐK, GYERMEKEK JOGA, KÖTELESSÉGE	23. OLDAL
12.1.1 A SZÜLŐ JOGA	23. OLDAL
12.1.2 A SZÜLŐ KÖTELESSÉGE	23. OLDAL
12.1.3 A GYERMEK JOGA	23. OLDAL
12.2 AZ ÉRDEKKÉPVISELETI FÓRUM MŰKÖDÉSÉNEK CÉLJA, FELADATA	24. OLDAL
12.2.1 A FÓRUM MŰKÖDÉSÉNEK CÉLJA	23. OLDAL
12.2.2 A FÓRUM FELADATA	24. OLDAL
12.2.3 AZ ÉRDEKKÉPVISELETI FÓRUM SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE, MEGALAKÍTÁSA	25. OLDAL
12.2.4 AZ ÉRDEKKÉPVISELETI FÓRUM JOGKÖRE, FELELŐSSÉGE	25. OLDAL
ZÁRADÉK	27. OLDAL
1. SZÁMÚ MELLÉKLET MEGÁLLAPODÁS	28.OLDAL
2. SZÁMÚ MELLÉKLET SZMSZ	30.OLDAL

1. INTÉZMÉNYÜNK ADATAI

Az intézmény neve:	Szikszói Városi Óvoda és Bölcsőde
Az intézmény címe:	3800 Szikszó, II. Rákóczi Ferenc út 64.
Fenntartó szerv:	Szikszó Város Önkormányzata 3800 Szikszó, Kálvin tér 1.
Az intézmény elérhetőségei:	Telefon: 46/596-327 E-mail: ovoda@sziksoovoda.t-online.hu Honlap: www.sziksoovi.hu
Az intézmény ellátási területe:	Szikszó város közigazgatási területe
Férőhelyszám:	óvodai: 170 fő bölcsődei: 12 fő
Nyitvatartása:	6.00-17.00
A szakmai program készítőjének neve:	Piskótiné Gyöngyösi Ivetta
A szakmai program készítésének dátuma:	2017. június 26.

2. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

2.1. Földrajzi, gazdasági jellemzők

A komoly történelmi hagyományokkal bíró Szikszó az Északi Középhegységben fekszik, a Hernád folyó árterületén, a folyó keleti irányból határolja a város közigazgatási területét, a közigazgatási határ nyugati felét pedig a Cserehát dombvidék délkeleti lankái szegélyezik.

A Miskolctól mindössze 17 km-re észak-keletre fekvő város közlekedésileg kiválóan megközelíthető, mivel a Miskolcot Kassával összekötő 3-as főútvonal rajta keresztül halad át.

Tömegközlekedési adottsága ugyancsak kitűnő. Autóbusszal Miskolcot elhagyva az első település, így több menetrendszerinti buszjárat útja is a városon keresztül vezet, amely megfelelő járatsűrűséget eredményez.

A település létezésének kezdete óta fontos szerepet tölt be az abaúji térség életében. Szikszó természeti adottságait alapvetően a Sajó és a Hernád folyók közelsége határozza meg, amely sajátos mikroklímát biztosít a település és környéke számára, amely különösen kedvez a különféle növények és gyümölcsök termesztésének.

Szikszó lakosainak száma: 5700 fő.

A lakások 75%-a összkomfortos, 10%-a komfortos, 10 %-a félkomfortos, 5%-a komfort nélküli.

A hátrányos helyzetű családok száma: 78.

A város határában pár éve megtelepedett HELL energiatal és üdítőital gyártó vállalkozás működésének megkezdése a város foglalkoztatottságában már érezhető hatását. Az elmúlt két évben több új logisztikai központ és csarnok került megépítésére. 2017 tavaszán megkezdte működését a kamionparkoló, a benzinkút és egy szolgáltató központ. A Hell fejlesztésének köszönhetően jelentősen megnőtt a településen és a régióban a munkahely kínálat.

Kedvezőtlenebb a helyzet a szolgáltatások és a kereskedelem terén. A város legfőbb munkáltatója az önkormányzat és az általa működtetett intézményhálózat.

A két éven felüli gyermekek napközbeni ellátása eddig egységes óvoda-bölcsőde keretei között működött. Ezt váltja 2017. szeptemberétől intézményünkben a bölcsődei ellátás. Településünkön a gyermekek napközbeni ellátásának egyéb lehetőségei nem biztosítottak.

2.2. A családok jellemző körülményei

A városvezetés célja, hogy az állampolgárok- anyagi helyzetüktől, társadalmi körülményeiktől függetlenül- találják meg biztonságos és színvonalas otthonukat, valamint az egészségügy, az oktatás, a kultúra területén felmerülő igényeik kielégítésének lehetőségeit.

Míg a belterületen elsősorban a biztos anyagi jövedelemmel rendelkező családok élnek, addig a külterületi részekre az olcsóbb telkek és lakások miatt főleg munkanélküli, nagycsaládos, jövedelem nélküli, szociálisan nehéz helyzetbe került családok költöznek ki a könnyebb megélhetés reményében.

A jelenlegi családtámogatási rendszernek köszönhetően a születések száma enyhe emelkedést mutat az elmúlt évekhez viszonyítva. A Hell gyárkomplexum munkahelyteremtő képességének következtében nőtt a környező településekről beköltöző kisgyermekes családok száma. A szülők részéről igényként fogalmazódott meg a két évnél fiatalabb gyermekek bölcsődei ellátása is. A biztos megélhetés reményében több szülő korábban tér vissza a munkaerő piacra, mert gyermekét szakképzett emberekre bízhatja a napközbeni gyermekellátás keretében. A bölcsődébe jelentkező gyermekek zöme átlagos életmódot folytató családból kerül ki. Jelenleg a 12 férőhelyes bölcsődei csoport kialakítása fedezi a város kisgyermekes családjainak igényeit.

3. A SZOLGÁLTATÁSUNK CÉLJA, FELADATAI, ALAPELVEI

3.1. Bölcsődéák személyi feltételei

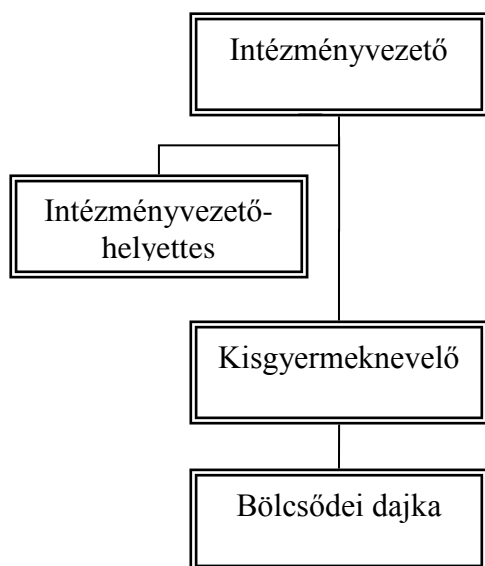
Intézményvezető: 1 fő felsőfokú végzettségű

Kisgyermeknevelő: 1 fő felsőfokú végzettségű

Kisgyermeknevelő: 1 fő OKJ szakképesítés

Bölcsődei dajka: 1 fő

Munkánkat segítik a védőnők, a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai. A gyermekorvos megbízásos jogviszonyban látja el bölcsőde orvosi feladatait.

A csoportban dolgozók személye minta a nevelésben. Értékfelfogásuk erősen hat a gyermekekre. Éppen ezért nem mindegy, hogy milyen értékeket közvetít, s azokat milyen tudatosan képviseli. A kisgyermeknevelő képes énekével, mesemondásával, bábozásával esztétikai élményhez juttatni a gyermekeket. Fejlesztésükhöz egyéni módszereket, egyéni fejlesztési programokat alkalmaz úgy, hogy kialakuljon a gyermekek pozitív énképe és önbizalma. A dolgozók attitűdjére jellemző, hogy mindenki szükségesnek érzi a gondozási nevelési rendszer építését, szabadságát illetve a saját koncepció kimunkálását.

Képzés, továbbképzés, egyéni szakmai fejlődés lehetőségei

A kisgyermeknevelőink, kötelező, szakmai továbbképzéseken vesznek részt. A továbbképzés tervezetten, egyéni továbbképzési időszakokban történik. A továbbképzési időszak tartama hat év. Házi továbbképzéseken, szakmai napokon, konferenciákon való részvétellel is lehetőség nyílik

a dolgozók tudásának frissítésére. Ösztönözzük, és nagy hangsúlyt helyezünk a kisgyermeknevelőink önképzésére is. A új szakmai elvárásokról való tájékoztatással, megismertetéssel, munkájukba való adaptálásával.

3.2. Tárgyi feltételek

Intézményünk gyönyörű parkosított területen fekszik. Az épületet a század elején építtette egy nemesi család. Az államosítás után kultúrházként majd iskolai napköziként funkcionált. 1982-ben alakították át 4 csoportos óvodának. 2010-ben Uniós forrásból megkezdődött az óvoda bővítése, bölcsődei férőhelyek kialakítása. 2012. augusztusában vehettük birtokba az egységes óvoda bölcsődei résszel, illetve egy óvodai csoportszobával bővült, megújult intézményt. 2017 szeptemberétől az egységes óvoda bölcsődei csoport helyén 12 férőhelyes bölcsődei csoportot szervezünk. Az épületen belül rendelkezésre állnak azok a kiszolgáló egységek, amelyek a személyzet szükségleteit, szakmai felkészültségét szolgálják ki. Intézményünk, **csoportszobájának** belső terének kialakítása, színvilága gyermekközpontúságot tükröz. Megtalálhatóak a funkcionális terek és puha sarok biztosítja a pihenést feltöltődést. A **fürdőszoba**, az **átadó** bútorzata, felszereltsége a gyermekek életkori sajátosságainak megfelel, kialakításuk modern, praktikus, balesetmentes, mozgáskorlátozott személyek és fogyatékkal élők is használni tudják. Az épület teljesen akadálymentesített, megfelel az infokommunikációs feltételeknek. A bölcsődei **játékeszközök** mennyiségben, minőségben, anyagválogatottságban korcsoportoknak és egyéni sajátosságoknak megfelelő lehetőséget biztosítanak, segítve a társas kapcsolatok alakulását, az empátia és tolerancia készségének kialakulását és az én tudat egészséges fejlődését. A készségfejlesztő, utánzó és szerepjátékok, babák, bábok, mesekönyvek, konstruáló és építőjátékok a nagymozgást fejlesztő járművek, labdák, vizuális neveléshez szükséges játékok, finommotorikát fejlesztő eszközök biztosítják a gyermekek zavartalan játéktevékenységét. A játékeszközök nyitott polcokon, rendszerezve a gyermekek számára elérhető magasságban találhatóak. A játékkészlet kialakítása az egészségügyi és pedagógiai szempontokat figyelembevételével történik.

Egészségügyi szempontok:

- Könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen.
- Balesetet ne okozzon – ne legyen törött, ne legyen könnyen törhető, ne essen szét darabjaira, éles sarkai ne legyenek, ne lógjon hosszú zsinóron, ne legyen túl nehéz.
- Csecsemő és tipegő korban ne legyen olyan kisméretű, hogy orrba, fülbe, garatba kerülhessen!

Pedagógiai szempontok:

- Minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékszerek (manipuláció, konstruálás, utánzó-, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék, stb.).
- A játék színe, nagysága, formája keltse fel és tartsa ébren a gyermek érdeklődését.
- Több fajta lehetőségre lehessen felhasználni.
- Legyenek más nemzetek szokásait tükröző játékok.
- Játékválasztásnál legyen szempont a nemek közötti egyenlőség elvének betartása (a kislányoknak is legyen autó, a fiúknak is baba).

Kivitelezése igényes legyen. A fokozott igénybevételnek megfelelően.

Elhelyezés:

- Nyitott játékpolicon. állandó helyen, gyermekek számára elérhető magasságban.
- Tárolóedényekben (vödrökben, kosarakban, dobozban, tálakban).
- Kisgyermeknevelő által elérhető polcon (felügyeletet igénylő játékok).

Az intézmény kiszolgáló helyiségei (konyha, raktárak, öltözők, mosoda) is a funkciójuknak megfelelően kialakítottak, berendezésük megfelelő.

A **játszóudvar** a levegőztetés színtere, ahol a különféle játékeszközök: csúszda, homokozó, faautó, babaház nagymozgásra, élményszerzésre és tapasztalatgyűjtésre ad alkalmat a bölcsődés kisgyermek számára.

Intézményünkben olyan **só terápiás szobát** alakítottunk ki, ahol a Himalája Kristály-só gyógyító hatását élvezhetik a gyermekek. A légúti betegségben szenvedők közérzetét teszi jobbá, életminőségüket javítja jelentősen. Párolgása következtében képes a só-barlangok klímáját helyettesíteni. Az így kialakult levegő hozzájárul a jó közérzet, a jó egészségi állapot fenntartásához, főleg az őszi, téli időszakban.

A gyermekek szervezett formában heti 1 alkalommal 25-30 percet tartózkodnak kisgyermeknevelőikkel a sószobában.

3.3. A bölcsődei nevelés-gondozás célja

A szeretetteljes biztonságot nyújtó, érzelmekben gazdag bölcsődei élet megteremtése, a gyermekek és a művészetek közötti kötődés elindítása, és a másság tiszteletben tartása, elfogadása. Mindezen célok eléréséhez felhasználjuk hagyományainkat, kulturális értékeinket és a művészeti nevelés eszközeit a gyermekek életkori specifikumainak figyelembe vételével.

További célunk, hogy a kisgyermek el sajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelésünk

mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

3.4. A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai

3.4.1 *A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése*

A bölcsődénk, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelőink, mint szakemberek, szaktudásukra, tapasztalataikra építve, a szülők igényeihez igazodva közvetítik a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

3.4.2. *Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása*

A szakembereink feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosításával, az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekszünk az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására. A prevenciós feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakemberek is bevonunk: gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhigiénés szakember, gyermekfogyaszorvos stb.

Bölcsődei étkeztetés

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe az étkezés. A táplálkozási szokások kisgyermekkorban alakulnak ki, az egész életre kiható ízlésformáló szerepe van. Ezért az egészséges életmódra nevelésnek már a bölcsődében el kell kezdődnie. Az étkeztetésben az

egészséges táplálkozás irányelveit érvényesítjük, annak érdekében, hogy összetételében kielégítse a gyermekek energia-és tápanyagigényét, illetve az enni, innivalókon keresztül a gyermekek megismerhessék a korszerű táplálkozás alkotóelemeit. Abölcsődei élelmezés során a mai csecsemő-és kisgyermektáplálási elveket vesszük figyelembe, úgy, hogy a táplálék:

1. mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű,
2. a biztonságos, a higiénés követelményeknek megfelelő,
3. megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

Ezen felül az étlaptervezés során figyelembe kell venni a változatosságot, az idényszerűséget.

A bölcsődében a gyermekeknek napi négyszeri étkezést biztosítunk.

3.4.3. *Az érzelmi fejlődés és a társas kompetenciák fejlesztése*

A kisgyermekek bölcsődébe kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez. Különös figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

Bölcsődénkben az Adler-i pszichológia módszerét a bátorító nevelést alkalmazzuk, amely abból indul ki, hogy megfelelő viselkedésünk modellként szolgál a gyermek számára, s azt mintaként követve ő is helyesen fog viselkedni. Elfogadásunkat, bátorításunkat úgy tudjuk felé közvetíteni, ha elismerjük igyekezetét, teljesítményét, hiszünk képességeiben, s ennek megfelelően pozitívumaira, kedvező adottságaira építünk, és nem a negatívumait hangsúlyozzuk.

Bátorító nevelésünk alapelvei:

- A gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága a „sajátgondozónői rendszer” növelje az érzelmi biztonságot.
- Parancsolás helyett igyekezzen kérdezni. (Ezzel elérhető, hogy a gyermekek igénye, akarata, energiája nincs visszafogva, hanem más irányba terelhetővé válik.)
- Alakítsa ki a közösségi élet szabályait, figyelembe véve a családi nevelés értékeit, hagyományait. Legyen képes nevelési taktikát váltani, ha egymást követően eredménytelennek érzi a befolyásolását.
- A felnőtt segítse a gyermekbarátságok kialakulását, formálja úgy a kis csoportosulásokat, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak.

- A felnőtt bátorítson minden gyermeket, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakuljon. A bátortalan gyermekek nevelésekor a felnőtt minél többször örüljön a legkisebb elmozdulásnak, fejlődésnek.
- A felnőtt használja fel a humort a szeretetkapcsolat kialakításához. (A humor a feszültséget feloldhatja, a görcsösséget megszünteti.)

Ha hiszünk a gyermek jószágában, növekedni fog benne ez a pozitív érzés. Ha megbízunk benne, erősödni fog az önbizalma. Hogy önmagát elfogadja és önmagát szeretni tudja, arra van szüksége, hogy mi magunk olyannak fogadjuk el és olyannak szeressük őt, amilyen, és nem olyannak, amilyennek szerintünk lennie kellene.

3.4.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelőink aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelésünk-gondozásunk helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását. A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

3.5. A bölcsődei nevelés gondozás alapelvei

3.5.1. A család rendszerszemléletű megközelítése:

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. Az interakciós mintákat kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről, gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

3.5.2. A koragyermekkor intervenció szemlélet befogadása:

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas szintér a koragyermekkor intervenciószemlélet alkalmazására. Aminek értelmében a kisgyermeknevelő feladata esetlegesen felmerülő fejlődési elmaradások felismerése jelzése.

3.5.3. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete:

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint

erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében-gondozásában, illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében fontos tehát a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

3.5.4. A kisgyermeki személyiség tiszteletének elve:

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítség igénye miatt különleges védelem illeti meg. a bölcsődei nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

3.5.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért

3.5.6. Az egyéni bánásmód elve

A gyermek fejlődésének alapvető feltétele a felnőtt őszinte érdeklődő, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó kisgyermek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik akkor is, ha több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha a sajátos nevelésű igényű, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető. A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek vallási, nemzetiségi/ etnikai, kulturálisstb. hovatartozását, és a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és a más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

3.5.7. A biztonság és a stabilitás elve:

A gyermek személyi, - és tárgyi környezetének állandósága (saját – kisgyermek nevelő rendszer, felmenő rendszer, csoport, - és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is

3.5.8. A gyermek kompetencia készítésének támogatása

Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseiket, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapját.

3.5.9. Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

3.5.10. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit.

4. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet

alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

4.1. Tanulás

A bölcsődei nevelésünk területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kisgyermekkorban tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A beszéd a kisgyermekkorban tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók.

4.2. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése. A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicséréssel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárás. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A szokás kialakulásának folyamatát piktogramokkal segítjük -pl: a kézmosás sorrendje, öltözési, vetkőzési sorrend...,- mellyel célunk, hogy a gyermekek önállóan is ellenőrizhessék cselekedeteik helyességét. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

4.3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék

feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

4.4. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat. A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen. Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését. Csecsemőknek olyan játszóhelyet biztosítunk, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarok. A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron és a teraszon több lehetőség nyílik, mint a szobában. Még több lehetőséget kínál a benti nagymozgásos játékokkal felszerelt külön helyiség használata. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a kisgyermeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban. Heti rendszerességgel zenés mozgásos perceket tartunk a gyermekeknek. Igényesen kiválasztott, évszakhoz, eseményhez kapcsolódó zenére végzünk utánozó mozgásokat. A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására.

4.5. Mondóka, ének

A bölcsődei ellátásunk sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A játékos

mozgással kísért dalok, mondókák fejlesztik a gyermek ritmusérzékét, mozgásra készítik, fejlesztik utánozó képességét, mozgáskoordinációját. Az éneklés megnyugtató a gyermeket, befolyásolja közérzetét, felszabadítja, bátorítja, kigyógyítja a gátlásokból, félelmekből.

Az ölbéli dalos játékok erősítik a gyermek kötődését a vele foglalkozó felnőtthez. A többi gyermekkel való közös éneklés megajándékozta az együttes tevékenykedés és összetartozás élményével. Megtanul társaival együttműködni, egymásra figyelni, egymást elfogadni. Növekszik a gyermek szereplésvágya, erősödik énképe, önbizalma, magabiztosabbá válik, jobb lesz a kapcsolatteremtő és problémamegoldó képessége. A gyermekek körében nagy érdeklődést keltenek a hangszerek, hiszen látják azt, aki zenél, látják a hangok előcsalogatásának módját. A gyermeknevelőink furulyán, jó minőségű metalofonon játszanak. A gyermekek kezébe is adunk hangszert, hogy kipróbálják a hangok előidézését. A csoportszobában a gyermekek által elérhető helyen helyezük el a ritmus hangszereket, hogy bármikor használhassák. Intézményünkben az óvoda gyermekeknek évszakonként hangversenyeket szervezünk, melyre az érdeklődő bölcsődés korú gyermekeket is meghívjuk.

4.6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókinccs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. A bölcsődénkben a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban. Az óvoda gyermekek rendszeresen kedveskednek bölcsődés társaiknak egy-egy rövid mese eljátszásával, bábozásával. Alkalmanként bábművészek előadásaival is színesítjük a hétköznapiakat.

4.7. Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység. A kisgyermeknevelőink feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása. A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelőink segítik az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre

gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A vizuális tevékenységek révén megismertetjük a gyermekeket a különböző anyagokkal, az ábrázolás és konstruálás egyszerű munkafogásaival, technikai alapelemeivel. Fejlesztjük az eszközök használatának szokásait. A tevékenységeket a bölcsődei élet egész napjában folyamatosan szervezzük. Kreatív sarkat alakítunk ki a csoportszobában, ahol a gyermekek számára megszokott, elérhető helyen mindig rendelkezésre áll mindenféle anyag és eszköz, amivel fantáziájuknak megfelelően dolgozhatnak, alkothatnak. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődénkben: gyöngyfűzés, nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyúrás, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés. Ezek eszközei: kréta, festék, agyag, papír, fonal, gyöngy, gyapjú, kő, homok, víz. Ezeket a kisgyermeknevelők külön tervezik, és készítik elő. A gyermekek által készített alkotásokat a „Mini-Galéria”-ban helyezzük el, biztosítva ezzel a rácsodálkozás, gyönyörködés élményét.

4.8. Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

5. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK FELTÉTELEI

5.1. „Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A kisgyermeknevelőink a bölcsődei nevelésünk szakembere, akik személyiségükkel, nevelői attitűdjükkel mintát jelentenek a családok és a gyermekek számára egyaránt. A „saját kisgyermeknevelő”- rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenőrendszer). Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért. A „saját kisgyermeknevelő”- rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni

igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

5.2. Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődénkben a gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja. Életkor szerint vegyes csoportot szervezünk.

5.3. Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy biztosítjuk, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő” rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

NAPIRENDÜNK

6:00 – 8:00 – Folyamatos érkezés, szükség szerinti fürdőszoba használat, szabadjáték

8:00 – 8:30 – Reggeli

8:30 – 10:00 – Játék a szobában, játszókertben

10:00 – Tízórai

10:00 – 11:30 – Játék játszókertben, szobában, fürdőszoba használat

11:30 – 12:15 – Ebéd

12:15 – 15:00 – Alvás, fürdőszoba használat

15:00 – 15:30 – Uzsonna

15:30 – 17:00 – Játék, folyamatos hazaadás

6. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához. Ez a megközelítés szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

6.1. A családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerül sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

6.2. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

6.3. Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

6.4. Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló

találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

6.5. A szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelési évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkal kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

6.6. Szülői értekezlet

Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkal közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

6.7. Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések.

7. A BÖLCSŐDE KAPCSOLATRENDSZERE

7.1. A bölcsődénk kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődék egymás közötti szoros együttműködése. A kistérségben, a megyében működő bölcsődékkal, a MESZEGYI szakmai vezetőjével rendszeres, egymást segítő, támogató szakmai kapcsolatot alakítottunk ki.

7.2. A bölcsőde és az óvodai intézményegység kapcsolata

Az intézményegységek között, olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. Mindezek a kisgyermek érzelmi biztonságának, folyamatos fejlődésének fenntartását szolgálják, óvodába kerüléskor segítenek az új környezetbe történő beilleszkedésben.

7.3. Egyéb kapcsolatok

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat alakítunk ki mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek / kerülhetnek. Többek között:

- Védőnői Szolgálat,
- Házi Gyermekorvosi Szolgálat,
- Kistérségi Szociális Szolgáltató központ,
- Gyámhatóság,
- Pedagógiai Szakszolgálat,
- Polgármesteri Hivatal szociális és pénzügyi osztálya,
- akikkel szükséges kapcsolatot kialakítani a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából

8. ALPELLÁTÁSON TÚLI, A CSALÁDI NEVELÉST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSAINK

A bölcsődénk az alapellátás mellett családtámogató szolgáltatásokat szervez.

8.1. Időszakos gyermekfelügyelet

A szülő elfoglaltsága idejére, néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét. Az időszakos gyermekfelügyelet a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és időtartamban, a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtható szolgáltatás. Ha a bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtják a szolgáltatást, a bölcsődei ellátást és az időszakos gyermekfelügyeletet azonos időben igénybe vevő gyermekek száma nem haladhatja meg a rendeletben meghatározott, egy bölcsődei csoportban ellátható gyermekek maximális számát. A kisgyermeknevelő feladatai, munkarendje a bölcsődei gondozásunk-nevelésünk elvei és az aznapi csoport alapján szervezendő. Az időszakos bölcsődei elhelyezés igénybevétele esetén is fokozatosan, lehetőleg a szülővel történik a kisgyermek beszoktatása.

8.2. Tanácsadás

A bölcsődénkben meghatározott időben, és igény szerint a szakemberek bevonásával biztosítunk tanácsadást az alábbi témákban:

- Gondozási – nevelési témákban.

- Étkezési gondok, diétás étkeztetés esetén, ételbemutatók szervezése.
- Eltérő ütemű fejlődés esetén.

9. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK GONDOZÁSA

Megfelelő személyi és tárgyi feltételek megteremtése esetén bölcsődénkbe felvételt nyerhetnek mindazon 0-6 éves korú gyermekek, akik veleszületett vagy szerzett károsodás következtében valamilyen fogyatékkal élnek, vagy fejlődésükben oly mértékben visszamaradtak, hogy emiatt speciális bánásmódot, több figyelmet igényelnek, és nem veszélyeztetik sem maguk, sem társaik testi épségét.

10. GYERMEKEKRŐL VEZETETT DOKUMENTÁCIÓK

A bölcsődei nevelés- gondozás során folyamatosan dokumentáljuk a gyermekek fejlődését. A dokumentálást megfigyelési szempontsorok segítik. Alapja a tényyszerűség (objektív, konkrét), a hitelesség, a szakmaiság és a rendszeresség. A gyermek fejlődését önmagához viszonyítjuk és nem minősítjük. A dokumentumok vezetése a személyiségi jogok tiszteletben tartásával, a kezelése, tárolása az adatvédelemnek megfelelően történik.

10.1. Gyermekegészségügyi törzslap

A gyermek 1 éves koráig havonta, később ¼ évente vezetjük, a kiinduló pont a gyermek születési ideje.

A felvételi státuszt (a gyermek testi állapotának jellemzői a vizsgálat időpontjában) a bölcsőde orvosa veszi fel a beszoktatás megkezdésétől számított egy hónapon belül.

A gondozónői és az orvosi bejegyzések a megadott időpontok szerint történnek és tükrözik a gyermek aktuális állapotát fejlődési területek szerint. Törekszünk a tömör, szakszerű és valóságghű megfogalmazásra.

10.2. Fejlődési lap

A gyermek fontosabb növekedési és fejlődési adatait tartalmazza. A táblázatba előre berajzolt standardok – referenciapercentilisek – segítenek annak megítélésében, hogy a vizsgált gyermek testméretei mennyire felelnek meg az életkorának illetve a testméretei között milyen összefüggés van.

10.3. Üzenőfüzet

Havonta tájékoztatjuk a szülőket kisgyermeknevelői beírás formájában a gyermek teljes körű fejlődéséről, az eseményekről.

10.4. Csoportnapló

A csoport életének napenkénti rögzítésére szolgál. Kisgyermeknevelők vezetik, délelőtti - délutáni váltásban. Tartalmazza a jelenlévők névsorát, a napirendi eseményeket, szakmai tevékenységet, különleges történéseket. Rögzítik az étrendet, a levegőn tartózkodás, a szabadban altatás tényét, idejét.

10.5. Napi jelentés kimutatás TAJ alapú központi nyilvántartás

A naponta gondozásban résztvevő gyermekek nevét rögzítjük.

11. ELLÁTÁSUNK IGÉNYBEVÉTELÉNEK HELYI MÓDJÁ

11.1. Szülők tájékoztatásának formái

Nagyon fontos számunkra, hogy a szükséges információk eljussanak az ellátásunkat igénylő családokhoz. A tájékoztatást széles körben próbáljuk rendszeresen eljuttatni:

- a csoporthoz tartozó faliújságon helyezzük el: étlap, aktualitások, napirend, magasság-és súly adatok
- az intézmény honlapján: www.szikszoovi.hu;
- a polgármesteri-hivatal honlapján: www.szikszo.hu;
- szórólapokon keresztül
- a helyi Szik-Szó című újságban
- Szikszó Tv adásában és a képújság hasábjain

11.2. A felvétel rendje

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szerint a bölcsődébe a gyermek húszhetes korától harmadik életévének, fogyatékos gyermek az hatodik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-éig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét, a fogyatékos gyermek az ötödik életévét betölti. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

A bölcsődei felvételt a szülő, illetve a szülő hozzájárulásával kérheti:

- a körzeti védőnő
- a házi gyermekorvos
- a család- és gyermekjóléti szolgálat

A bölcsőde olyan gyermekek gondozását tudja biztosítani, akiknek:

- mindkét szülője munkaviszonyban áll, vagy
- szociálisan hátrányos helyzetben lévő családban élnek, így a családban történő nevelés nem biztosítja a gyermekek egészségét, testi – lelki szükségleteinek kielégítését, fejlődését, szocializációját

12. ÉRDEKVÉDELEM

12.1. A szülők, gyermekek joga, kötelessége

12.1.1. A szülő joga, hogy

- megválassza az intézményt, amelyre gyermeke gondozását, nevelését bízta,
- megismerje a gyermekcsoportok életét,
- megismerje a gondozási - nevelési elveket,
- a bölcsőde működését illetően mondjon véleményt, tegyen javaslatot,
- megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat,

12.1.2. A szülő kötelessége, hogy

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel, intézményekkel együttműködjön.
- betartsa az intézmény Házi rendjét.

12.3. A gyermek joga, hogy

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,

- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban-nevelésben részesüljön

12.2. Az Érdekképviselői Fórum működésének célja, feladata

Az Érdekképviselői Fórum (továbbiakban: Fórum) a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek érdekeinek védelmét, képviselését szolgálja és végzi.

12.2.1. A Fórum működésének célja,

hogy megteremtse a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői, a fenntartó és az intézmény képviselői közötti együttműködés szélesebb körben értelmezett alapját.

További cél, hogy a bölcsődei ellátással kapcsolatban esetlegesen felmerülő panasz, probléma mihamarabb azon a helyen nyerjen orvoslást, ahol felmerül.

12.2.2. A Fórum feladata, hogy:

- o megismerje a bölcsőde működését, struktúráját, szakmaiságát, feltételrendszerét, szakmai céljait, működtetésének körülményeit,
- o véleményt nyilvánítson a bölcsőde vezetőjénél a gyermekeket érintő ügyekben,
- o a szülők/törvényes képviselők által hozzá benyújtott panaszt megvizsgálja, a hatáskörébe tartozó ügyekben döntsön, vagy tájékoztatást adjon a panasz orvoslásának lehetséges módjáról. Minderről 15 napon belül írásban tájékoztatja a panaszost,
- o intézkedést kezdeményezhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerint illetékes személynél/szervnél (intézményvezető, fenntartó, gyermekjogi képviselő, más hatáskörrel rendelkező szerv),
- o a házirendben foglaltak szerint panasszal élhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerinti kompetens személynél (intézményvezető, fenntartó) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, valamint a gyermeki jogok sérelme, a bölcsőde dolgozóinak kötelezettségszegése esetén.

Az intézményvezető a Fórum által jelzett panaszt kivizsgálja, illetékességi körén belül megteszi a szükséges intézkedést. Amennyiben ehhez nem rendelkezik kompetenciával, a megfelelő személyhez továbbítja azt. Mindenről 15 napon belül írásban tájékoztatja a Fórumot.

A panaszt tevő szülő/törvényes képviselő az intézmény fenntartójához, vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha a bölcsőde vezetője - ill. a szervezeti felépítés szerinti illetékes személy -, vagy a Fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

12.2.3. Az Érdekképviseleti Fórum szervezeti felépítése, megalakítása

A Fórum szavazati jogú választott tagjai (Gyvt. 35.§ (2) bekezdésének b; c; d; pontja alapján):

- a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői,
- a bölcsőde dolgozóinak képviselői,
- az intézmény fenntartó önkormányzat képviselői.

A Fórum tagjainak számát úgy kell meghatározni, hogy a szülők/törvényes képviselők száma nem lehet kevesebb a bölcsőde dolgozói képviselőinek és a fenntartó képviselőinek összlétszámánál.

A Fórum tagjainak száma:

○ szülő/törvényes képviselő	3 fő
○ bölcsődei dolgozók képviselője	1 fő
○ fenntartó képviselője	1 fő

A szülők/törvényes képviselők képviselőire a szülők önmaguk tesznek javaslatot. A bölcsőde dolgozóinak képviselőit a dolgozók maguk közül választják. Az intézmény vezetője – mint első szinten kompetenciával bíró személy – nem lehet tagja a Fórumnak. A fenntartó képviselőjét a Képviselő-testület jelöli ki. A Fórum tagjai maguk közül elnököt választanak.

12.2.4. Az Érdekképviseleti Fórum jogköre, felelőssége

Az Érdekképviseleti Fórum jogköre:

Döntési jogot gyakorol:

- a Fórum saját működési szabályainak és ügyrendjének meghatározásában, tisztségviselőinek megválasztásában,

- hatáskörébe tartozó ügyekben.

Véleményt nyilváníthat:

- gyermeket érintő ügyekben.

Javaslatot tehet:

- a bölcsőde alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezésével, működtetésével, az ebből származó bevételek felhasználásával kapcsolatban.

Panaszt tehet, illetve intézkedést kezdeményezhet:

- a szervezeti felépítés szerinti (bölcsődevezető, intézményvezető), illetve egyéb illetékességgel bíró személynél/szervnél (fenntartó, gyermekjogi képviselő, más hatáskörrel rendelkező szerv).

Egyetértési jogot gyakorol:

- a bölcsőde házirendjének jóváhagyásánál.

Az Érdekképviselői Fórum felelősségi köre:

A Fórum felelős:

- törvényes működéséért,
- működési szabályainak jogszerű megállapításáért, működési rendjének szabályosságáért,
- hatáskörébe tartozó döntéseikért.

ZÁRADÉK

Jelen szakmai program 2017. szeptember 1-től visszavonásig érvényes.

A program évente a vonatkozó jogszabályok előírásai, illetve intézményi működési változások esetén felülvizsgálandó.

A bölcsőde dolgozói a program mellékletét képező megismerési záradék aláírásával igazolják a szakmai program ismeretét.

Szikszó, 2017. június 26.

A Szikszói Városi Óvoda és Bölcsőde Szakmai Programját Szikszó Város

Önkormányzatának Képviselőtestülete 2017.07.05-én megtartott

143/2017(VII.5.) K.T. határozatával jóváhagyta.

Füzesséri József
polgármester

MEGÁLLAPODÁS

1. sz. melléklet

Mely létrejött:

- egyrészt a Szikszói Városi Óvoda és Bölcsőde vezetője: **Piskótiné Gyöngyösi Ivetta intézményvezető,**
- másrészt.....szülő(törvényes képviselő)
.....nevű gyermekének bölcsődei elhelyezés tárgyában.

A gyermek adatai:

Születési hely, idő: 20...év,.....hó,.....nap

Anyja neve:

Lakcím:

A bölcsődei ellátás kezdete: 201...év,.....hó,.....naptól

Igénybevétel módja: önkéntes javasolt

védőnő, gyermekorvos, gyermekjóléti szolgálat, gyámügy

A bölcsődei ellátás keretében az intézmény biztosítja a gyermek számára a

1. szakszerű gondozást, nevelést, testi-lelki szükségletek kielégítését, fejlődését és a szocializáló segítését,
2. napi négyeszeri étkezést,
3. fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezetet,
4. egészségvédelmet, egészségnevelést, kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítését,
5. egyéni bánásmódot
6. megfelelő időt a szabadban való tartózkodáshoz,
7. személyes higiénét
8. korcsoportnak megfelelő játékeszközöket,
9. bölcsődei orvosi ellátást
10. óvodai életre való felkészítést
11. felmerülő probléma esetén a segítségnyújtás lehetőségeit, a szolgáltatások elérhetőségeit,
12. a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztését a feltételekkel rendelkező bölcsődében
13. a táplálékallergiás gyermekek étkeztetését a bölcsődében

A bölcsőde a szülő számára biztosítja:

1. a házi rend és az ellátás megismertetését,
2. a beszoktatáshoz, adaptációhoz szükséges időt, feltételeket,
3. tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről,
4. rendszeres betekintést a gondozónő által vezetett, gyermekfejlődését nyomon követő dokumentációba,
5. szülőcsoportos beszélgetéseket, egyéni beszélgetéseket gondozónővel, vezetővel,
6. tájékoztatók, étrendek megismertetését,
7. gyermekük játéktevékenységébe való betekintést,
8. a bölcsőde által szervezett nyílt napokon való részvételt,
9. a panaszjog gyakorlását,
10. a személyes adatok védelmét, a titoktartást.

A térítési díj fizetésével kapcsolatos tudnivalók

A bölcsődében az 1997. évi XXXI. törvény 148. §-a értelmében csak az étkezésért kell térítési díjat fizetni. A térítési díjat Szikszó Város Önkormányzatának Képviselő-testülete állapította meg a 146/2017.(VII.05.) számú K.T. Határozatban.

A térítési díjat utólag, egy összegben minden hónapban a megjelölt napokon kell befizetni, a tényleges igénybevétel alapján.

A normatív kedvezmény igénybevételének feltétele a Nyilatkozat nyomtatvány kitöltése.

A szülő tudomásul veszi, hogy:

1. a bölcsőde házirendjét betartja,
2. az ellátás igénybevételéhez szükséges igazolásokat, dokumentációkat beszerzi,
3. együttműködik a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel,
4. a térítési díjra vonatkozó előírásokat betartja,
5. a megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló kötelezettségek elmulasztása esetén a szülő panaszával a bölcsődében működő Szülői Fórumhoz fordulhat.

A szülő tudomásul veszi, hogy megszűnik az ellátás:

1. ha a gyermek betöltötte a 3. életévét és az óvoda átveszi,
2. ha a gyermek betöltötte a 3. életévét és a bölcsődei gondozási-nevelési év végéhez ért, vagy a 4. életév betöltését követő augusztus 31-én,
3. sajátos nevelési igényű gyermekek esetében az ellátás a gyermek 6. életévének betöltését követő augusztus 31-én,
4. ha a felvételt követően a szülő a gyermeke részére a bölcsődei ellátást egybefüggően 15 napon át, bejelentés nélkül – igazolatlanul - nem veszi igénybe,
5. ha az ellátás szüneteltetését írásban nem kéri 8 napon belül,
6. ha a bölcsődeorvos szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható,
7. ha magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését, és erről a bölcsődeorvos a gyógypedagógus, gondozónő, szükség esetén pszichológus véleménye alapján szakvéleményt alakít ki.

Szikszó, 201... év,.....hó,.....nap

.....
szülő

.....
intézményvezető